



# ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань науки і освіти

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-31-55, факс: 255-33-04, e-mail: kno@rada.gov.ua

№ 04-23/11-501

"22" БЕРЕСНЕВ 2016р.

**Міністру економічного  
розвитку і торгівлі України  
АБРОМАВИЧУСУ А.**

*Щодо нормалізації українського часу*

**Шановний пане Айварасе!**

На адресу Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти надійшло електронне звернення (електронна петиція) від Горіченка Сергія з пропозицією прийняти Закон щодо нормалізації українського часу згідно географічного розташування України.

Просимо розглянути звернення Горіченка Сергія, підтримане 77 громадянами України, та надати відповідь з порушеного питання Комітету та заявнику.

Додаток на 2-х аркушах.

З повагою,

Голова Комітету

**Лілія ГРИНЕВИЧ**

**ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ****Комітет з питань науки і освіти**

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-31-55, факс: 255-33-04, e-mail: kno@rada.gov.ua

№ *04-28/11-501**"21" березня* 20*16*р.**Директору  
Головної астрономічної обсерваторії  
Національної академії наук України  
ЯЦКІВУ Я.С.***Щодо нормалізації українського часу***Шановний Ярославе Степановичу!**

На адресу Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти надійшло електронне звернення (електронна петиція) від Горіченка Сергія з пропозицією прийняти Закон щодо нормалізації українського часу згідно географічного розташування України.

Просимо розглянути звернення Горіченка Сергія, підтримане 77 громадянами України, та надати відповідь з порушеного питання Комітету та заявнику.

Додаток на 2-х аркушах.

З повагою,

**Голова Комітету****Лілія ГРИНЕВИЧ**



**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ  
(Мінекономрозвитку України)**

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81  
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: [meconomy@me.gov.ua](mailto:meconomy@me.gov.ua), код ЄДРПОУ 37508596

№ \_\_\_\_\_  
На № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_

*Щодо нормалізації  
українського часу*

**Голові Комітету Верховної Ради  
України з питань науки і освіти  
Гриневич Л. М.**

**Шановна Лілія Михайлівно!**

На Ваш лист № 04-33/11-501 від 21.03.2016 щодо електронної петиції Горіченка Сергія про нормалізацію українського часу Мінекономрозвитку повідомляю.

На сьогодні порядок обчислення часу на території України визначений постановою Кабінету Міністрів України від 13.05.1996 № 509: час другого часового поясу (київський час) з переведенням щорічно годинникової стрілки в останню неділю березня о 3 годині на 1 годину вперед і в останню неділю жовтня о 4 годині на 1 годину назад. Такий порядок обчислення часу встановлений з урахуванням порядку обчислення часу, що діє в країнах Європи з 1996 року.

Оскільки Україною взято курс на євроінтеграцію, яким передбачається імплементація європейського законодавства, тому доцільно залишити на території України чинний порядок обчислення часу.

Цей порядок обчислення часу відповідає географічному положенню України відносно міжнародної системи часових поясів, міжнародній практиці запровадження "літнього часу", що здійснюється для ефективного використання світлої частини доби літку.

Громадянина Горіченка С. про результати розгляду питання поінформовано, копія листа додається.

Додаток: зазначене у тексті на 1 арк. у 1 прим.

З повагою  
Заступник Міністра

М2 Мінекономрозвитку  
Вих. № 3422-02/9810-01 від  
01.04.2016 20:51:07





**МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ  
(Мінекономрозвитку України)**

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81  
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: [meconomy@me.gov.ua](mailto:meconomy@me.gov.ua), код СДРПОУ 37508596

№ \_\_\_\_\_  
На № \_\_\_\_\_ від \_\_\_\_\_

**Горіченку С.**

*Щодо нормалізації  
українського часу*

**Шановний пане Сергію!**

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України розглянуло Вашу електронну петицію, що надійшла від Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти листом від 21.03.2016 № 04-33/11-501 щодо нормалізації українського часу та повідомляємо наступне.

На сьогодні порядок обчислення часу на території України визначений постановою Кабінету Міністрів України від 13.05.1996 № 509: час другого часового поясу (київський час) з переведенням щорічно годинникової стрілки в останню неділю березня о 3 годині на 1 годину вперед і в останню неділю жовтня о 4 годині на 1 годину назад. Такий порядок обчислення часу встановлений з урахуванням порядку обчислення часу, що діє в країнах Європи з 1996 року.

Оскільки Україною взято курс на євроінтеграцію, яким передбачається імплементація європейського законодавства, тому доцільно залишити на території України чинний порядок обчислення часу.

Цей порядок обчислення часу відповідає географічному положенню України відносно міжнародної системи часових поясів, міжнародній практиці запровадження "літнього часу", що здійснюється для ефективного використання світлої частини доби влітку.

**Заступник Міністра**

**Максим НЕФЬОДОВ**

М2 Мінекономрозвитку  
Вих. № 3422-02/9809-09 від  
01.04.2016 20:50:40



Національна академія наук України  
ГОЛОВНА АСТРОНОМІЧНА  
ОБСЕРВАТОРІЯ OBSERVATORY

National Academy of Sciences of Ukraine  
MAIN ASTRONOMICAL

03680 МСП, м. Київ, 27 Akademika  
вул. Академіка Заболотного, 27  
(044) 526 31 10 Tel.: 380-44-526 31  
Fax: 380-44-526 21 47



Zabolotnoho St.  
03680 Kyiv, Ukraine Тел.:  
10 Факс: (044) 526 21 47

Для телеграм: Київ, небо

E-mail: director@mao.kiev.ua

Ел.пошта: director@mao.kiev.ua WWW: <http://www.mao.kiev.ua> WWW:  
<http://www.mao.kiev.ua>

\_\_\_\_\_ № \_\_\_\_\_

**Голові Комітету з питань науки і освіти  
Верховної Ради України**

**Пані Лілії Гриневич**

**Автору Електронної петиції  
від 04.03.2016 р.**

**Пану Сергію Горіченку**

Тема: Відповідь на Електронну петицію «Україні – астрономічний час».

Автор петиції Сергій Горіченко піднімає актуальне питання щодо запровадження в Україні обґрунтованого порядку обчислення часу (див. Додаток 1).

Це питання зараз часто обговорюється у ЗМІ та спільнотою з прагненням запровадити оптимальний варіант обчислення часу в нашій державі, враховуючи перехід окремих її територій до московського годинного поясу, вплив змін порядку обчислення часу на здоров'я людей, на використання електроенергії тощо.

Проблема полягає в тому, що територія України входить до трьох годинних поясів (більше 90% - до 2-го годинного поясу) та у прагненні до максимального використання світової частини доби.

Пан Сергій Горіченко пропонує запровадити в Україні час другого годинного пояса без переходу на літній час.

На мою думку, цю пропозицію, яка вже була реалізована рішенням Верховної Ради України від 20.09.2011 р., не можна вважати оптимальною для нашої держави.

Таке рішення Верховної Ради України було вкрай негативно сприйняте спільнотою на сході України (див. у Додатку 2 мою відповідь на це питання). Були подані до Верховної ради України інші пропозиції, зокрема розділити територію України на два годинних пояси (другий та третій) або запровадити єдиний час третього годинного поясу (в Додатку 3 подаю мою відповідь на таку пропозицію).

Отже, питання обчислення часу на території України потребує додаткового вивчення та узгодження на кількох рівнях – від наукової спільноти до Ради Європи, яка приймає рішення щодо скасування переходу на літній час на території Європи.

**З повагою,**

**директор ГАО НАН України  
академік НАН України**



**Я. С. Яцків**

## **Час – складна філософська, наукова та соціальна категорія**

Розглянемо останню з них, оскільки час визначає раціональну організацію виробничого та суспільного життя в державі.

У повсякденному житті людей на планеті Земля використовується середній сонячний час, в основі якого є видимий рух Сонця по небесній сфері. Це є так званий місцевий час, а на меридіані Грінвіча він отримав назву «Всесвітній час». Внаслідок обертання Землі кульмінація Сонця в різних місцях на Землі настає в різні моменти часу в залежності від довготи місця перебування людини. Очевидно, що користуватися місцевим часом в житті окремих регіонів незручно. Тому з 1884 року у світі було запроваджено поясний час – це місцевий час середнього меридіана одного з 24 поясів, на які поділена земна куля. Україна майже (підкреслюю – майже) повністю знаходиться в другому часовому поясі, і в нашій державі використовується Київський час (оскільки м. Київ знаходиться майже в центрі другого часового поясу).

Але проблема ось у чому – в різних регіонах України використовується один і той же час, але Сонце сходить та заходить в цих регіонах неодноразово.

В Ужгороді, приміром, воно сходить на одну годину дванадцять хвилин пізніше, ніж у Луганську. От і виходить, що одні закінчують робочий день уже у темний період доби, а інші його ще до світання розпочинають.

Виникає питання – як найраціональніше використати світлу частину доби.

З цією метою у світі було запроваджено використання т.з. літнього часу (в СРСР у 1930 р. запроваджено ще т.з. декретний час, а у 1981 р. – практику переходу на літній час весною та його скасування осінню), а у межах окремих часових поясів використовувати регіональні графіки робочого дня.